

B E T O' L I R I

ZAJEDNO U STANU

Prevela
Milica Cvetković

■ Laguna ■

Naslov originala

Beth O'Leary

FLATSHARE

Copyright © 2017, Beth O'Leary

Translation copyright © 2019 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

ZAJEDNO
U STANU

PRVO POGLAVLJE

Tifi

Za očaj se mora reći sledeće: on te navodi da ostaviš predrasude.

Zaista vidim nešto pozitivno u ovom stanu. U neko dogledno vreme, barem, uspeću da oribam šarenu mrlju na kuhinjskom zidu. Prljavi dušek mogu prilično jeftino da zamenim. A svakako se može tvrditi kako pečurke što niču iza klozetske šolje unose svežinu prirode u stan.

Gerti i Mo, međutim, nisu očajni i ne trude se da budu pozitivni. Njihove izraze lica opisala bih kao „užasnite“.

„Ne možeš živeti ovde.“

To je rekla Gerti. Stoji sastavljenih čizama s visokom potpeticom i sasvim stisnutih ramena, kao da želi da zauzme što manje prostora u znak protesta što se uopšte ovde nalazi. Kosu je skupila u zalizanu nisku punđu, već spremnu da lako navuče advokatsku periku koju nosi na sudu. Vidim da joj ta perika viri iz tašne, ali odolevam želji da je maznem i isprobam. Verovatno nije trenutak.

Njen izraz lica bio bi komičan da zapravo ne razgovaramo o mom trenutnom životu.

„Tif, mora da postoji još nešto što se uklapa u tvoj budžet“, zabrinuto primećuje Mo izranjajući iz ormara s kotlom koji je proučavao. Izgleda još neurednije nego obično, čemu doprinosi paučina što mu visi s brade. „Ovo je još gore od onog što smo videli sinoć.“

Osvrćem se za agentom za nekretnine; srećom, daleko je van dometa, puši na „balkonu“ (na utonulom krovu susedne garaže, po kome nikako nije predviđeno hodanje).

„Ne nameravam da razgledam još jednu od ovih rupčaga“, kaže Gerti bacivši pogled na sat. Osam sati ujutro je – u devet treba da bude u Krunskom sudu u Sadarku. „Mora da postoji još neko rešenje.“

„Svakako bismo mogli da je uguramo u naš stan“, predlaže Mo već otprilike peti put od subote.

„Stvarno, Mo, prekini već jednom“, kaže Gerti. „To nije dugoročno rešenje. A da bi ikako stala, morala bi da spava stojeći.“ Gleda me uznemireno. „Zašto nisi niža? Da si niža od metar i sedamdeset, mogli bismo te smestiti pod trpezarijski sto.“

Pravim pokajničku facu, ali zaista bih više volela da ostanem ovde nego da spavam na podu u majušnom stanu, a skupom da se rasplačeš, u koji su Mo i Gerti prošlog meseca zajednički uložili. Nikad dotad nisu živeli zajedno, čak ni dok smo bili na fakultetu. Bojim se da bi to moglo dovesti do kraja njihovog prijateljstva. Mo je neuredan, rasejan i ima tu čudnu sposobnost da zauzima užasno mnogo prostora uprkos tome što je relativno sitan. S druge strane, Gerti je poslednje tri godine života provela u natprirodno čistom stanu, tako savršenom da je izgledao kao slika napravljena na računaru. Nisam sigurna kako ta dva životna stila mogu da se uklupe a da zapadni London ne implodira.

Ipak je glavni problem u tome da, želim li da spavam na nečijem podu, jednostavno mogu da se vratim kod Džastina. Rekao je da mogu tamo da ostanem koliko hoću. A ja sebi tu mogućnost ne mogu da priuštim.

Mo trlja čelo i uranja u sumoran kožni kauč. Koža negodujući škripi, a vatin ispada iz poderotina postave. „Tif, mogao bih ti pozajmiti...”

„Ne želim da mi pozajmiš novac“, kaŕem oštrije nego što sam nameravala. „Čuj, ne mogu više da ostanem kod Džastina – *zaista* želim to da rešim ove nedelje. Ili ovo mesto ili deljenje stana s nekim.“

„Misliš *deljenje kreveta*“, mrmlja Gerti. Uzdiše. „Mogu li da znam otkud najednom tolika ŕurba? Što ne znači da nisam oduševljena. Samo, koliko me sećanje sluŕi, sedela si uporno u onom stanu i čekala da se kući vrati onaj čije ime ne sme da se pominje.“

Trgnem se iznenađeno. Ne zbog stava – Džastin se Mou i Gerti nikada nije dopadao. Samo mi je neobično što ga Gerti pominje. Pošto se poslednja večera pomirenja na kojoj smo bili svi četvoro završila besomućnom svađom, digla sam ruke od pokušaja da se svi slaŕu i jednostavno prestala da o njemu prićam Gerti i Mou. Stare navike teško odumiru – čak i posle raskida, izbegavali smo da razgovaramo neposredno o njemu.

Osećam da me Mo paŕljivo posmatra. Teško je kad ti je prijatelj psihijatar: Mo je zapravo akreditovani čitać misli koji izgleda nikad ne isključuje svoje supermoći.

Gutam knedlu. Nadala sam se da ću se provući kroz taj lov na stan tako da ne moram ni da im kaŕem. Kad se osvrnem, iskustvo iz poslednjih osam godina trebalo je da mi ukaŕe na čistu nemogućnost toga – bilo jedno bilo drugo, Mo i Gerti *uvek* sve izvuku od mene. Ponekad me uznemiri

osećaj da Gerti zna sve moje sramne tajne i pre nego što sam ih sama svesna.

„Tif?“, blago me zove Mo.

U redu. Nema druge. Brzo i odjednom, tako je najbolje – kao kad skidam flaster ili ulazim u hladnu vodu ili priznajem majci da sam razbila neki ukras iz vitrine dnevne sobe.

Duboko udišem. „Patriša je u četvrtom mesecu trudnoće.“

Nastaje zabezeknut tajac. Posmatram kako sračunavaju. Džastin i ja smo raskinuli u novembru. Sad je početak februara. Nije baš ubedljiv dokaz o preklapanju, ali svakako pruža osnov za sumnju. A koliko je bilo seksa *pre* nego što je Patriša zatrudnela? Ili je možda prosto izuzetno plodna. Zaboga, to bi bilo tipično – u svemu je dobra, čak i u začecu.

Mo me hvata za ruku; Gerti me uzima za drugu. Kao neka jadnica, zahvalna sam im što ćute – nisam ni bila svesna koliko zazirem od toga da mi kažu *Lepo smo ti govorili*. Stojimo tako, prljavi kauč škripi pod Moovom težinom, agent puši s one strane prozora, a ja sebi dozvoljavam da malo otplačem, samo po jednu krupnu suzu niz obraze.

„Nego“, kažem veselo i povlačim šake da bih utrla suze, „hoću da se iselim. Odmah. Pre nego što se on vrati, ako se uopšte... vraća. Gotovo i nemam novca, a veoma bih volela da ovo obavim sama, pa tako... da. Ili ovo ili deljenje stana s nekim.“

Mo i Gerti se zgledaju. Gerti sklapa oči bolno pomirena sa sudbinom.

„Pa, očigledno ne možeš ovde živeti.“ Otvara oči i pruža mi ruku. „Pokaži mi ponovo onaj oglas.“

Pružam joj telefon na čijem ekranu stoji oglas s *Gamtريا* za deljenje stana.

Spavaća soba s bračnim krevetom u sunčanom dvosobnom stanu u Stokvelu, stanarina 350 funti mesečno zajedno s računima. Odmah useljivo.

Stan (i sobu/krevet) treba deliti s osobom koja ima dvadeset sedam godina i radi noću u stacionaru za palijativno zbrinjavanje, a vikendom nije tu. U stanu je samo radnim danima, od 9 ujutro do 6 posle podne. Stan je tvoj sve ostalo vreme! Savršeno za nekog ko radi od 9 do 5.

L. Tumi

Radi razgledanja pozvati na 07711781849

„Ovo nije samo deljenje stana, Tif, već i deljenje kreveta. Deljenje kreveta je *neobično*“, zabrinuto će Mo.

„Šta ako je L. Tumi muškarac?“, pita Gerti.

Za to pitanje sam se spremila. „Nije važno“, mirno kažem. „Nikad se nećemo zateći istovremeno u krevetu – pa čak ni u stanu.“

Gerti me gleda dugo i uporno. „Ne možeš da pričkaš? Da spavaš kod nas mesec-dva?“

„Moram to da uradim“, kažem joj. „Propisno. Pre nego što... izgubim hrabrost.“

Tišinu remeti samo frižider iz ugla što je upravo oživeo uz isprekidano štucanje.

„Lepo“, kaže Gerti. „Lepo. Uradi ono što treba. Mora biti bolje nego život u ovakvoj štroki.“ Odlučno izlazi iz stana pa se u poslednji čas okreće da se obrati agentu dok on ulazi s balkona. „A vi“, kaže mu glasno, „vi ste društveno zlo.“

On zatrepće kad ona zalupi vrata. Stojimo u neprijatnoj tišini.

On gasi cigaretu. „Pa, jeste li zainteresovani?“, pita me.

Rano stižem na posao i rušim se na stolicu. Radni sto mi je trenutno nešto najbliže domu. Utočište s dopola napravljenim predmetima, stvarima koje su se ispostavile preteške da ih nosim autobusom i saksijama sa cvećem poređanim tako da vidim kad neko prilazi pre nego što taj shvati sedim li za stolom. Mlađi saradnici taj biljni zid smatraju inspirativnim primerom unutrašnjeg dizajna u njegovom najboljem izdanju. (Zapravo sve se svodi na to da odabereš biljke iste boje kakva ti je kosa – u mom slučaju riđa – pa se sagneš/pobegneš kad spaziš svakog ko prilazi s nekom namerom.)

Moj prvi dnevni zadatak jeste susret s Ketrin, jednom od meni omiljenih spisateljica. Ketrin piše knjige o pletenju i heklanju neobičnih stvari od vune ispredene kod kuće. Sasvim specifična publika kupuje te knjige, ali to je večita priča *Baterfingers presa* – obožavamo specifičnu publiku. Usredsređeni smo na knjige o zanatstvu i uradi sam aktivnostima. Obojte posteljinu vezanu u čvorove, kreirajte sebi haljinu, isheklajte abažur za lampu, napravite sav nameštaj od merdevina... Sve u tom stilu.

Mnogo volim da radim ovde. To je jedino moguće objašnjenje činjenice što sam pomoćnik lektora već tri i po godine i zarađujem ispod proseka dovoljnog za život u Londonu, a nisam ni pokušala da ispravim tu situaciju, recimo, prijavljujući se za posao u nekoj izdavačkoj kući koja zapravo zarađuje novac. Gerti voli da mi kaže kako mi nedostaje ambicija, ali zaista nije tako. Prosto volim ovo. Kao dete vreme sam provodila u čitanju ili petljanju s igračkama tako da mi više odgovaraju: farbanje Barbikine kose, ulepšavanje građevinske mašine. A sad živim od čitanja i upražnjavanja zanatskih veština.

Doduše, nije baš da živim. Zaradim tek nešto. Taman dovoljno da platim porez.

„Tvrđim ti, Tifi, heklanje je buduće kreativno bojenje“, kaže mi Ketrin samo što se smestila u našoj najboljoj sali za sastanke da mi izloži nacrt svoje nove knjige. Proučavam prst kojim mi preti. Na rukama ima po pedesetak prstenova, ali još nisam uspela da dokonam je li neki od njih burma ili verenički prsten (mislim da, ako Ketrin i ima nešto od toga, mora da ih ima više od po jednog).

Ketrin je na prihvatljivoj strani granice s ekscentričnošću: nosi pletenicu plavu kao slama, ima put koja nekako lepo stari i beskrajne priče o upadima u neka mesta šezdesetih godina i piškenju po stvarima. Nekad je bila prava buntovnica. Čak i danas odbija da nosi brus, a brusevi su postali sasvim udobni i mi žene smo odustale od borbe protiv sile* jer Bijonse to radi umesto nas.

„To bi bilo dobro“, kažem. „Možda bismo mogli da dodamo reč 'smisleno'. Ovo je zaista prilično smisleno, je li tako? Ili je besmisleno?“

Ketrin se smeje zabačene glave. „A, Tifi. Posao ti je smešan.“

„Kaže žena koja namerava da poslepodne provede u valjanju vune.“

Srdačno me tapše po ruci pa se maša tašne. „Ako vidiš onog Martina“, kaže, „reci mu da ću održati čas na brodu za krstarenje pod uslovom da imam glamuroznu mladu pomoćnicu.“

Ječim. Znam kuda to vodi. Ketrin voli da me odvlači na takve događaje – za svako predavanje na kom joj je potreban

* Engl.: *Fight the Power* – uticajna pesma iz osamdesetih godina XX veka američke grupe *Pablik enemi* kojim se pozivaju svi ljudi uvereni u jednakost i mir da se bore za svoja uverenja i protiv rasne diskriminacije. Bijonse se pridružila brojnim muzičarima koji su svoje nastupe koristili u tu svrhu. (Prim. prev.)

živ model da pokaže kako se uzima mera kad kreirate odeću, recimo, a ja sam grdno pogrešila kad sam se jednom ponudila za taj posao jer nije mogla nikoga da nađe. Sad sam joj prvi izbor. Oni iz Odnosa s javnošću tako silno žele da Ketrin prirede takve događaje da su počeli i sami da me mole.

„Ketrin, ovo je previše. Ne idem na krstarenje s tobom. Ovde povlačim crtu, a ona je kod krstarenja.“

„Ali ovo je besplatno! Ljudi daju hiljade za to, Tifi!“

„Mi s njima idemo samo do Ostrva Vajt“, podsetila sam je. Martin me je već upoznao s tim. „I još je za vikend. Vikendom ne radim.“

„Ovo nije posao“, navaljuje Ketrin prikupljajući beleške i pakujući ih u fasciklu u tašni bez ikakvog redosleda. „To je lep subotnji izlet na moru s prijateljicom.“ Zastaje. „Sa mnom“, razjašnjava. „Prijateljice smo, zar ne?“

„Ja sam ti lektor!“ kažem i guram je iz sale za sastanke.

„Razmisli o tome, Tifi!“, dobacuje preko ramena nimalo uznemireno. Ugleda Martina, koji, naišavši od štampača, upravo beži od nje u širokom luku. „Martine, dečko moj, neću to raditi ako ona ne ide! S njom treba da razgovaraš!“

Zatim nestaje, a za njom se ljuljaju prljava staklena vrata naše kancelarije.

Martin se okreće prema meni. „Dopadaju mi se tvoje cipele“, kaže uz očaravajući osmeh. Stresam se. Ne podnosim Martina iz Odnosa s javnošću. Na sastancima uvek govori nešto u stilu „hajde da se damo na akciju“, pa pucne prstima pomoćnici.

A cipele su *zaista* sjajne. To su ljubičaste čizme nalik martinkama, s nacrtanim belim krinovima, za šta mi je bio potreban gotovo ceo dan u subotu. Moje zanatske veštine i personalizacije *zaista* su u uzletu otkad me je Džastin

ostavio. „Hvala, Martine“, kažem već spremna da zbrišem u bezbednost radnog stola.

„Lila je pomenula da tražiš gde ćeš stanovati“, kaže on.

Oklevam, nesigurna kuda ovo vodi.

„Ja i Hana“ – žena iz Marketinga koja uvek pravi prezrive grimase na moj osećaj za modu – „imamo slobodnu sobu. Možda si već videla na *Fejsbuku*, ali smatrao sam da treba to da pomenem, znaš, u pravom životu. Krevet je za jednog, ali pretpostavljam da to, ovaj, ovih dana nije problem. Pošto smo prijatelji, Hana i ja smo se dogovorili da ti ponudimo za petsto mesečno, plus računi.“

„Baš lepo od vas!“, kažem. „Ali *upravo* sam nešto našla.“ To jest, kao da sam našla. Blizu sam. O bože, veličina ovog problema upravo počinje da mi biva jasna: ako L. Tumi ne bude želeo/la mene, hoću li morati da živim s Martinom i Hanom? Mislim, već smo zajedno svakog radnog dana i iskreno to mi je sasvim dovoljno vremena provedenog s njima. Nisam sigurna da moja (već klimava) odlučnost da odem od Džastina može podneti zamisao kako me Martin juri za stanarinu, a Hana me svakog jutra gleda u pidžami s printom *Moćnih kosijanera** i umrljanu ovsenom kašom.

„O! Stvarno? E pa lepo. Onda ćemo morati da nađemo nekog drugog.“ Martinov izraz lica postaje lukav. Nanjušio je grižu savesti. „Mogla bi mi to nadoknaditi time što ćeš otići s Ketrin na ono...“

„Ne.“

Prenaglašeno uzdiše. „Zaboga, Tifi. Pa reč je o besplatnom krstarenju! Zar ne ideš stalno na krstarenja?“

* *The Mighty Boosh* – britanska trupa komičara koja je posle nastupanja u pozorištu imala radio, a zatim i televizijske emisije. (Prim. prev.)

Nekada sam stalno išla na krstarenja, onda kada me je moj divni, sad bivši dečko vodio na njih. Plovili bismo od jednog do drugog karipskog ostrva u sunčanoj izmaglici romantičnog blaženstva. Istraživali smo evropske gradove pa se vraćali na brod zarad neverovatnog seksa u našoj kabini. Prejedali smo se za švedskim stolovima gde možeš da pojedeš koliko hoćeš, pa ležali na palubi i gledali kako nad nama kruže galebovi dok smo dokono pričali o budućoj deci.

„Odustala sam od njih“, kaŕem i mašim se telefona. „Sad me izvini, moram da telefoniram.“

DRUGO POGLAVLJE

Leon

Telefon zvoni dok doktorka Patel prepisuje lekove za Holi (devojčicu s leukemijom). Loš trenutak. Veoma loš trenutak. Doktorka Patel je nezadovoljna ometanjem pa to jasno izražava. Izgleda da je zaboravila da i ja, kao noćni bolničar, treba da krenem kući u osam ujutro, a ipak sam još ovde i bakćem se sa smrtno bolesnim ljudima i mrzovoljnim konsultantima kao što je doktorka Patel.

Holi želi da čuje ko me zove. Je li to moja fina devojka s kratkom kosom?

Ne, Holi. Verovatno je neki neznamac što želi da spava u mom krevetu.

Naravno, odbijem poziv. Gledam da upamtim da odslušam govornu poštu i promenim zvono u nešto manje sramno (ova melodija se zove *Five* i preterano je snažnog ritma za bolničko okruženje. Što ne znači da ritam nema ulogu na mestima gde vlada bolest, samo što nije *uvek* prikladan).

Kad smo već kod fine devojke s kratkom kosom: još nisam rekao Kej za ideju sa stanom. Nisam stigao. Uz to izbegavam neizbežan sukob. Moram je ipak pozvati malo kasnije.

Noćas je bilo dobro. Gospodinu Prajoru su se bolovi smanjili dovoljno da mi ponovo počne priču o čoveku u kog se zaljubio u rovu: tamnokosi šarmer po imenu Džoni Vajt, oštro isklesane brade holivudske zvezde i s varnicama u očima. Proveli su jedno napeto, romantično leto ometeno ratom, pa su razdvojeni. Džoni Vajt je odnet u bolnicu zbog kontuzije; nikad više se nisu videli. Gospodin Prajor je mogao da upadne u velike nevolje (homoseksualnost razgnevi vojna lica).

Bio sam umoran, umirao za kafom da me podigne, ali ostao sam s gospodinom Prajorom i pošto mi je prošlo radno vreme – njemu niko ne dolazi u posetu, a mnogo voli da priča kad god može. Nisam uspeo da izbegnem šal uz razgovor (četnaesti od gospodina Prajora). Mogu da ga odbijem samo izvestan broj puta, a gospodin Prajor plete tako brzo da se pitam što se iko trudio s industrijskom revolucijom. Sasvim sam ubeđen da je brži od mašine.

Slušam govornu poštu samo što sam pojeo opasno više puta podgrevanu prženu piletinu gledajući prošlonedeljnog *Masteršefa*.

Govorna pošta: Zdravo, je li to L. Tumi? O sranje, ne možeš da odgovoriš – uvek to radim s govornom poštom. Dobro, nastaviću pretpostavljajući da si L. Tumi. Zovem se Tifi Mur i zovem zbog oglasa na *Gamtiriju* za sobu. Vidi, moji prijatelji smatraju da je to uvrnuto i da ćemo deliti krevet ili tako nešto, ali meni ne smeta ako već tebi ne smeta i, da budem iskrena, sve bih dala za stan u centralnom Londonu u koji mogu odmah da se uselim po onoj ceni. [Pauza] O, zaboga, nije baš da bih sve dala. *Gomilu*

toga ne bih. Nisam kao... Ne, Martine, ne *sada*, zar ne vidiš da sam na telefonu?“

Ko je Martin? Je li to dete? Da li ova rasejana žena s esekskim naglaskom želi da dovede dete u moj stan?

Govorna pošta se nastavlja: Izvini, to je moj kolega, hoće da idem na krstarenje sa sredovečnom gospođom i pričam penzionerima o heklanju.

To nije bilo objašnjenje koje sam očekivao. Svakako bolje što je tako, ali opet ostavlja mnogo nedoumica.

Govorna pošta se nastavlja: Vidi, samo mi se javi ili pošalji poruku ako je soba još slobodna. Izuzetno sam uredna, sklanjaću ti se s puta i još patim od navike da kuvam dvostruke količine za večeru tako da, ako voliš domaću hranu, mogu ti prepustiti ostatke.

Čita svoj broj. U poslednji čas se setim da ga zapišem.

Žena je totalni gnjavator. A i žensko je, što bi moglo da iznervira Kej. Ali javilo se samo još dvoje: jedno je pitalo smeta li mi kućni ljubimac jež (odgovor: ne, osim ako živi u mojoj kući), a drugo je svakako bio diler (nije da nekog osuđujem – nego mi je za vreme telefonskog razgovora nudio drogu). Stoga je ovo moja jedina mogućnost da dođem do novca. Osim toga, uopšte i neću videti dosadnu ženu ženskog roda. Biću kod kuće samo kad je dosadna žena ženskog roda izvan nje.

Pišem joj poruku.

Zdravo, Tifi. Hvala ti na govornoj poruci. Biće super da se sastanemo i razgovaramo o organizaciji u vezi s mojim stanom. Odgovara li ti subota pre podne? Ćao, Leon Tumi.

Lepa poruka od normalne osobe. Odolevam potrebi da se raspitam o Martinovom planu za krstarenje, mada mi je jasno da me zanima.

Odgovara mi gotovo istog trena.

Zdravo! Zvuči sjajno. Onda u deset u stanu? X

Hajde bolje u devet da ne zaspim! Videćemo se. Adresa je u oglasu. Ćao, Leon.

Eto. Gotovo. Lako: trista pedeset funti mesečno skoro u džepu.

Sad da saopštim Kej.

TREĆE POGLAVLJE

Tifi

Naravno, probudi mi se radoznalost pa ga izguglam. Leon Tumi je sasvim neobično ime te ga nađem na *Fejsbuku* bez primene jezivih tehnika uhoda što čuvam za nove pisce koje želim da maznem drugim izdavačkim kućama.

S olakšanjem shvatam da uopšte nije moj tip, što će svakako sve pojednostaviti – da je Džastin, na primer, nekad upoznao Leona, ne verujem da bi ga smatrao pretnjom. Ima gustu, valovitu tamnu kosu dovoljno dugačku da može da je zadene iza ušiju, i suviše je mršav i dugajlija za moj ukus. Sav je u laktovima i vratu, znate već taj tip. Premda izgleda kao da je fin momak – na svakoj slici smeška se krajem usana, što uopšte ne izgleda jezivo ili ubilački, mada kad neku sliku gledaš s tim na umu, svako ti se učini kao ubica što mlatara sekirom, pa se trudim da to sebi izbijem iz glave. Izgleda druželjubivo i nimalo preteće. To je dobro.

Međutim, sad znam nedvosmisleno da je muško.

Jesam li zapravo spremna da delim krevet s muškarcem? Čak je i deljenje kreveta sa Džastinom ponekad bilo užasno, a on mi se dopadao. Njegova strana dušeka je utonula u

sredini i nije se uvek tuširao između dolaska kući iz teretane i odlaska u krevet, pa se nekako... osećao znoj na toj strani jorgana. Uvek sam morala da proveravam je li ista strana gore kako mi ne bi dopala znojna strana.

Svejedno. Trista pedeset funti mesečno. A on zapravo nikad neće *biti* tamo.

„Tifani!“

Brzo dižem glavu. Sranje, to je Rejčel, a ja znam šta hoće. Hoće rukopis za onaj prokleti dečji kuvar koji zanemarujem ceo dan.

„Ne pokušavaj da se iskradeš u kuhinju ili da se pretvaraš da telefoniraš“, kaže preko mog zida od biljaka. To je muka kad radiš s prijateljima: u pijanstvu u pabu priznaš im triko-ve kojima se služiš i onda ne možeš da se odbraniš.

„Sredila si kosu!“, kažem. To je očajnički pokušaj da na vreme skrenem razgovor, ali kosa joj je *zaista* baš kul danas. Ima kikice kao i uvek, ali ovog puta u svakoj kikici ima upleten kanap. „Kako uspeš tako da ih upleteš?“

Rejčel lupka dugačkim ružičastim noktima po ormariću između nas. Njeni nokti se savršeno slažu s odećom – Rejčel mnogo vodi računa o slaganju. Na sebi ima haljinu s dugačkim rukavima boje fuksije koja je prilično išarana sprejem, koliko mogu da vidim, ali naravno (budući da je to Rejčel), ona to nosi s neustrašivim samopouzdanjem.

„Tifani Mur, ne odvlači mi pažnju na predmet moje genijalne specijalnosti“, kaže. „Kad ću dobiti taj rukopis?“

„Treba mi samo... još *malo*...“ Stavljam šaku na papire pred sobom da ne vidi broj stranice (još je jednocifren).

Škilji u mene. „U četvrtak?“

Zdušno klimam glavom. Da, zašto da ne? Mislim, to je sasvim nedostižno u ovom trenutku, ali petak zvuči mnogo bolje kad kažeš u četvrtak, te ću joj to tad reći.

„A ideš sa mnom na piće sutra uveče?“

Razmišljam. Nameravala sam da budem dobra i ove nedelje *uopšte* ne trošim novac, ali izlasci s Rejčel uvek su sjajni i, iskreno, baš mi je potrebno malo zabave. Osim toga, neće moći da se sa mnom u četvrtak svađa oko rukopisa ako bude mamurna.

„Dogovoreno.“

Pijani muškarac br. 1 jeste izražajan tip. Vrsta pijanca koji voli da širi ruke bez obzira na to šta je njemu sleva ili zdesna (dosad: velika lažna palma, poslužavnik s čašicama sambuke, jedna relativno poznata ukrajinska manekenka). Svaki pokret mu je preteran, čak i osnovni koraci u hodu – znate već, leva noga napred, desna noga napred, pa iz početka. Pijanac br. 1 hodanje pretvara u ples hoki-koki.

Pijani muškarac br. 2 jeste tip koji vas može zavarati. Lice mu je sasvim mirno dok vas sluša, kao da nedostatak izraza treba da vas uveri da je sasvim trezan. Povremeno klimne glavom, i to sasvim ubedljivo, ali zapravo ne trepće dovoljno. Njegovi pokušaji da zuri u vaše grudi mnogo su manje suptilni nego što mu se čini.

Pitam se šta li oni misle o meni i Rejčel. Ustremili su se pravo na nas, ali to nije potpuno pozitivno. Ponekad muškarci vide „neobičnu devojk“ pa pomisle „očajnica i laka“. Zapravo, pitam se je li jednostavnije kresnuti se kao neobična devojka nego kao živahna predvodnica navijačica: pristupačnija si, a niko ne smatra da već imaš dečka.

„Dakle, nešto kao, knjige o tome kako se prave kolači?“, pita Pijani muškarac br. 2, čime dokazuje svoje slušalačke sposobnosti i maločas pomenutu trezvenost. (Ma hajde.

Čemu ispijanje čašica sambuke kad ćeš se prosto pretvarati da uopšte cele večeri nisi pio?)

„Aha!“, kaže Rejčel. „Ili kako se prave police ili šije odeća ili... ili... šta *ti* voliš da radiš?“

Dovoljno je pijana da joj je Pijani muškarac br. 2 privlačan, ali podozrevam da se samo trudi da mu obuzme pažnju kako bi meni otvorila put do Pijanog muškarca br. 1. Od njih dvojice Pijani muškarac br. 1 je očigledno poželjniji – dovoljno je visok, za početak. To je prvi izazov. Ja sam visoka metar i osamdeset pet i, premda nemam ništa protiv da izlazim s nižim muškarcima, često mi se čini da njima smeta ako sam preko tri do pet centimetara viša od njih. Meni ne smeta – ne zanimaju me oni koji brinu o tome. To je koristan filter.

„Šta ja volim da radim?“, ponavlja Pijani muškarac br. 2. „Volim da igram s lepim devojkama u barovima s lošim imenom i preskupim pićima.“ Iznenada se isceri, što je, iako nešto tromije i iskrivljenije nego što je verovatno nameravao, zapravo sasvim privlačno.

Vidim da Rejčel misli isto. Prostrela me proračunatim pogledom – znači, ne baš tako pijana – pa primetim kako procenjuje situaciju između mene i Pijanog muškarca br. 1.

Gledam i ja Pijanog muškarca br. 1 pa se i sama pozabavim procenjivanjem. Visok je, ima lepa široka ramena i nešto sedih na slepoočnicama, što je zapravo sasvim seksi. Verovatno je tridesetpetogodišnjak – ako malo zažmiriš ili pri prigušenim svetlima, mogao bi da prođe donekle kao Kluni iz devedesetih.

Dopada li mi se? Ako mi se dopada, mogla bih da spavam s njim. To možeš da radiš kad si sam.

Čudno.

U stvari, posle Džastina uopšte nisam ni razmišljala da spavam s nekim. Kad si sam, imaš tonu vremena, a nema

seksa – ne mislim na vreme koje provedeš radeći to, već na vreme za brijanje nogu, kupovinu lepog rublja, razmišljanje o tome da li sve žene voskom depiliraju prepone itd. Ovo je zaista plus. Naravno, upadljivo je odsustvo jednog od najboljih aspekata tvog odraslog života, ali bar uspeš mnogo bolje da se organizuješ.

Očigledno znam da smo raskinuli pre tri meseca. Znam da teorijski mogu da spavam s drugima. Ali... ne mogu da se otrgnem razmišljanju o tome šta bi Džastin rekao. Kako bi se naljutio. Teorijski mi je dozvoljeno, ali nije... znate već. *Dozvoljeno* dozvoljeno. Nije u mojoj glavi, bar ne još.

Rejčel kapira. „Izvini, dušo“, kaže i potapše Pijanog muškarca br. 2 po mišici. „Ja volim da igram sa svojom prijateljicom.“ Žvrlja svoj broj telefona po salvetu – sam bog zna otkud joj olovka, devojka je mađioničar, možda ponešto čuva u kosi – a zatim me uzima za ruku, pa vrludamo do centra plesnog podijuma gde me muzika tresne u glavu s obe strane i protrese mi bubne opne.

„Koja vrsta pijanca si ti?“, pita Rejčel dok se vrtimo neprikladno uz *Destinis čajld*.

„Ja sam pomalo... *zamišljena*“, vičem. „Suviše analitična da bih spavala s onim finim muškarcem.“

Pruž a ruku da dohvati piće s poslužavnika koje one devojke pronose i traže da ga papreno platite, pa daje devojci nešto gotovine.

„Nedovoljno pijana, znači“, kaže mi i pruža piće. „Iako si lektor, nijedna pijana devojka ne izgovara reč 'analitično.'“

„Pomoćnik lektora“, podsećam je pa zviznem piće. Jeger bomba. Čudno je kako nešto u suštini tako odvratno, od čijeg zaostalog ukusa sutra dan poželiš da se izbljuješ, može biti tako ukusno na plesnom podijumu.

Rejčel me naliva pićima cele večeri i flertuje sa svakom drugom violinom na vidiku, a sve privlačne muškarce bez oklevanja gura prema meni. Šta god ona govorila, već sam sasvim pripita da ne obraćam mnogo pažnje – prosto je sjajna prijateljica. Veče protiče u gomili plesača i pićima jarkih boja.

Tek kad se Mo i Gerti pojave, počinjem da se pitam kakvo je ovo veče.

Mo izgleda kao neko koga su na brzinu pozvali. Brada mu je pomalo iskrivljena kao da je nezgodno spavao na njoj, a nosi izlizanu majicu koje se, čini mi se, sećam s faksa – mada sad izgleda da mu je malo tešnja. Gerti izgleda napaljivo lepo, kao i obično, bez šminke i kose vezane u punđu kakvu nose balerine; teško je reći je li nameravala da dođe jer se ionako nikad ne šminka i oblači se sve vreme besprekorno. Moguće da je samo na brzinu obula cipele s nešto višom potpeticom da se slažu s tesnim farmerkama.

Probijaju se po podijumu. Moje slutnje da Mo nije name-
ravao da bude ovde potvrđene su – ne igra. Odvedite Moa u klub i on će uvek igrati. Pa zašto su se onda pojavili kad sam ja neplanirano izašla s Rejčel u sredu uveče? Čak nju i ne poznaju tako dobro – samo s nekog retkog pića za rođendan ili naselje.

Da nije meni rođendan?, pijano se pitam. Imam li neku uzbudljivu iznenađujuću novost?

Okrećem se prema Rejčel: „Šta...?“

„Sto“, kaže ona i pokazuje na separee u dnu kluba.

Gerti prilično dobro skriva bes što je preusmerava taman kad je uspela da se domogne sredine podijuma.

Ja osećam loše vibracije. Upravo sam u najsrećnijem trenutku pijanstva, tako da sam voljna da odložim zabrinjavajuće

misli u nadi da su došli da mi kažu kako sam osvojila četvo-
ronedeljni odmor na Novom Zelandu ili nešto slično.

Ništa od toga.

„Tifi, nisam znala kako da ti ovo saopštim“, počinje Rejčel,
„pa je ovo bilo najbolje što sam smislila. Da te napijem, da te
podsetim kako izgleda flertovanje, a onda da pozovem tim
za podršku.“ Uzima me za obe ruke. „Tifi, Džastin se verio.“

ČETVRTO POGLAVLJE

Leon

Razgovor o stanu nije uopšte kao što sam predviđao. Kej je bila neuobičajeno ljuta. Da li ju je uznemirila pomisao da će neko drugi spavati u mom krevetu osim nje? Ali ona nikad ne dolazi ovamo. Mrski su joj tamnozeleni zidovi i stari susedi – to je deo onoga „provodiš previše vremena sa starcima“. Uvek smo kod nje (svetlosivi zidovi, kul mlado susedstvo).

Svađa se završava u iznurenoj pat poziciji. Traži da povučem oglas i otkažem onoj ženi iz Esekse; ja ne menjam mišljenje. To je najbolja zamisao koju sam ikad imao ne bih li se svakog meseca lako domogao gotovine, osim osvajanja bogatstva na lutriji, što se ne može uvrstiti u finansijsko planiranje.

Već će se ona primiriti.

Mirna noć. Holu nije mogla da spava; igrali smo mice. Ona diže sitne prste i igra njima nad tablom kao da baca čini pre nego što dotakne žeton.

Navodno je ovo misaona igra – tera drugog igrača da posmatra kuda ideš umesto da smišlja svoj sledeći potez. Gde je osmogodišnjakinja naučila misaone igre?

Pitam je to.

Holi: Leone, prilično si naivan, zar ne?

To izgovara kao „neivan“. Verovatno tu reč dosad nije naglas izgovorila, samo ju je čitala u knjigama.

Ja: Veoma sam mudar, hvala na pitanju, Holi!

Gleda me snishodljivo.

Holi: U redu je, Leone. Samo si mnogo fin. Kladim se da po tebi svi gaze kao po otiraču.

To je svakako čula od nekog. Moguće od oca, koji je obilazi svake druge nedelje u strogom sivom odelu i donosi loše odabrane slatkiše i kiseo vonj dima cigarete.

Ja: Lepo je biti fin. Možeš biti jak i fin. Ne moraš biti jedno ili drugo.

Opet onaj snishodljivi pogled.

Holi: Vidi. To ti je nešto kao... Kej je jaka, ti si fin.

Raširila je ruke kao da kaže *Tako je svet postavljen*. Trgnuo sam se. Nisam imao pojma da zna Kejino ime.

Riči se javlja samo što uđem. Moram da se slomim do fiksnog telefona – znam da je to on, uvek je on – pa udarim glavom o niski luster u kuhinji. To je ono što mi se ne sviđa u sjajnom stanu.

Trljam glavu. Sklapam oči. Pažljivo osluškujem ima li u Ričijevom glasu drhtaja i tragova što pokazuju kako se zaista oseća, pa čujem pravog, živog Ričija, koji diše i dobro je.

Riči: Ispričaj mi nešto stvarno lepo.

Još snažnije žmurim. Ipak nije imao dobar vikend. Vikendi su loši – već dugo su zeznuti.

Pričam mu o Holi. O njenoj veštini u micama. O optužbama da sam naivan. Riči sluša, a onda će: Hoće li umreti?

Teško je ovo. Ljudima je teško da uvide kako se ne radi o tome hoće li umreti, bar ne zasad – palijativni stacionar nije samo mesto gde odeš da lagano nestaneš. Više njih poživi i izađe nego što umre na odeljenju. To je mesto gde je udobno za vreme nečeg nužnog i bolnog. Ono olakšava teška vremena.

Holi, međutim... mogla bi umreti. Veoma je bolesna. Ljupka, napredna i veoma bolesna.

Ja: Statistički, leukemija se dobro prevazilazi kod dece njenih godina.

Riči: Čoveče, neću statistiku. Hoću lepu priču.

Smešim se setivši se kako smo kao deca delili sobu u Korku, pa glumili zaplet iz *Suseda* onog meseca kad se pokvario TV. Riči je oduvek voleo lepe priče.

Ja: Biće ona dobro. Porašće i postati... šifrant. Profesionalni šifrant. Služiće se svim veštinama iz mica da iscrta računarske sisteme i razvije novu, digitalno stvorenu hranu pa tako više niko neće biti gladan, a Bono će ostati bez posla u vreme Božića.

Riči se smeje. Nije to nešto naročito, ali je dovoljno da mi popusti čvor od brige u stomaku.

Načas vlada tišina. Možda druželjubiva ili samo zbog nedostatka prigodno izražajnih reči.

Riči: Čoveče, ovde je pakleno.

Te reči me udaraju kao pesnica u pleksus. Prečesto sam ove godine osećao da mi se stomak vezuje u čvor. Uvek u trenutku kao što je ovaj, kad me stvarnost tresne posle više dana odbijanja da mislim o njoj.

Ja: Žalba nije daleko. Stižemo. Sal kaže...

Riči: Hej, Sal kaže da hoće isplatu, znam ja rezultat, Li. To se ne može.

Glas težak, spor, gotovo nerazgovetan.

Ja: Šta je ovo? Šta, jesi li izgubio poverenje u starijeg brata? Nekad si mi govorio da ću postati milijarder!

Osećam nevoljan osmeh.

Riči: Ti si dovoljno dao.

Nikako. To je nemoguće. *Nikad* neću dati dovoljno, za ovo ne, mada sasvim često zažalim što nisam mogao da se zamenim s njim i spasem ga ovoga.

Ja: Imam plan. Plan za pravljenje novca. Mnogo će ti se dopasti.

Metež.

Riči: Hej, čoveče, ah, samo sek...

Prigušeni glasovi. Srce mi brže kuca. Dok pričam s njim, lako pomislim da je na nekom bezbednom i mirnom mestu, gde su samo njegov i moj glas. Ali on je tamo, u dvorištu, s redom iza sebe jer je odabrao da svojih pola sata van zatvorske ćelije iskoristi da telefonira umesto kao jedinu priliku da se istušira.

Riči: Moram da idem, čoveče. Volim te.

Veza je prekinuta.

Pola devet u subotu. Čak i sad da krenem, zakasniću. A ja očigledno ne krećem sad. Prema doktorki Patel, ja sam onaj koji organizuje flebotomiju; prema novom savetniku na dorsalnom odeljenju, u odsustvu stažista puštam krv gospodinu Prajoru; prema Soči, stažistkinji, pomažem njoj s pacijentima koji umiru na Koralnom odeljenju.

Soča pobeđuje. Zovem Kej dok trčim.

Kej, umesto pozdrava: Zaglavio si se na poslu, je li tako?